

KNUT EBERDING en de film van meester Constant De Vroe.

*****

Zoals vele lezers van dit blad wel zullen weten, is meester Constant De Vroe bezig een film samen te stellen over de bevrijding van Knokke op 1 november 1944. In de film zullen de gebeurtenissen van de laatste dagen om de Schelde-zak weergegeven worden, inzonderheid de strijd tussen de Canadezen en de Duitsers, de overtocht over het Uitwateringskanaal bij Retranchement, de terugtocht der Duitsers, de opmars der Canadezen naar het Hazegras, de laatste gevechten rond de Oosthoek en tenslotte de intocht der Canadezen in Knokke, waar op 1 november 1944 de Duitse generaal Knut EBERDING, bevelhebber van de 64e Duitse Infanterie Divisie moest capituleren voor de bevelhebber van de Derde Canadese Infanterie Divisie, generaal D. Spry.

Dit was virtueel het einde van de strijd om de linker Scheldemonding en tevens het einde van de operatie "Switch Back". Want - niet meer beschermd door infanterietroepen - moesten de zware en nog intacte kustbatterijen bij Cadzand, Knokke en Heist (die rechtstreeks afhingen van het marine - hoofdkwartier) een dag later ook capituleren.

Meester De Vroe probeert dus met beperkte middelen, met allerlei kunstgrepen en met veel goede moed iets van de atmosfeer van het najaar 1944 weer te geven. De figuranten komen met veel entoesiasme meespelen. Uniformen en namaakwapens, het moet van overal en met veel geduld verzameld worden. De rol van de Duitse generaal Knut Eberding wordt gespeeld door Willy Desmedt uit de Boudewijnlaan. Velen kennen deze joviale en struise persoon en sommigen hebben zich afgevraagd of deze enige gelijkenis vertoonde met de persoon die van september tot begin november 1944 zulk een grote rol gespeeld heeft in onze contrijen. Van verschillende zijden werd mij gevraagd of ik iets meer wist over deze Duitse sabelsleper uit de Tweede Wereldoorlog.

Tijdens het schrijven van mijn boek "Waar de Rode Klaproos

bloeit" dat in 1973 verscheen, was ik inderdaad in correspondentie met Eberding en geef hier de gegevens waarachtig weer zoals ze mij bekend zijn.

Knut Eberding werd geboren op 18 december 1895 in Reppline een stadje in het mijngebied van Silezië. Hij koos al vroeg voor een militaire loopbaan, want op 18-jerige leeftijd trad hij in de kadettenschool, op 19 jaar was hij reeds luitenant bij het fuseliers-regiment 34, regiment waarin hij de eerste wereldoorlog meemaakte.

Na de wapenstilstand 1918 en de ontmanteling van het Duitse leger, bleef hij bij de Reichswehr. Alhoewel hij niet aan politiek deed, bezag hij toch met simpatie de wedergeboorte van de Wehrmacht. In 1938 vinden we hem terug als majoor en commandant van het infanterie-regiment nr 53. De Tweede Wereldoorlog breekt uit en in oktober 1941 wordt hij kolonel en vervolgens van augustus 1943 tot november 1943 bevelhebber van de 38ste Infanterie-divisie.

Intussen is krijgskans voor de Duitsers in het noorden op een dramatische wijze veranderd. Het Zesde leger is ten onder gegaan in Stalingrad. Het grootste gedeelte van de 64e Infanterie Divisie inbegrepen. De rest van laatstgenoemde divisie wordt vernietigd begin 1944 aan het oostelijk front bij Demba. Van dan af wordt de 64e Infanterie Divisie vermeld als een zogenoemde "schaduw"-divisie.

Dan komt de landing der geallieerden op 6 juni 1944 in Normandië. Op zoek naar nieuwe divisies wordt in juli 1944 de vroegere schaduwdivisie volledig opnieuw opgericht. Dit gebeurt op de oefenplaats, het vliegveld Wahn bij Bonn. Bevelhebber van de 64e Infanterie Divisie wordt Knut Eberding, intussen generaal-majoor benoemd. Het is een soort alarmdivisie, vooral gevormd uit verlofgangers uit Rusland, Noorwegen en Italië. Allen hebben gevechtservaring. Eberding maakt met grote bekwaamheid van zijn divisie een zeer hechte eenheid en vertrekt op 13 augustus 1944 naar Frankrijk, meer bepaald naar de streek tussen Boulogne en Calais om er onder bevel van het

15e Duits leger te komen.

Nauwelijks geïnstalleerd treft een nieuwe grote ramp het Duits leger in Normandië en ten zuiden van de Seine. Een bliksemsnelle opmars der geallieerden naar Brussel en Antwerpen begin september 1944 snijdt het 15e Duits Leger af van de rest der Duitse strijdkrachten. Het 15e Leger breekt zo goed en zo kwaad als het gaat uit door Vlaanderen en ontsnapt over de Wester-Schelde. Op uitdrukkelijk bevel van Hitler moet een bruggenhoofd op de linker-oever gehouden worden, de zogenoemde "Schelde-Festung Süd", door de geallieerden "Scheldt-pocket" genoemd. De verdediging wordt opgedragen aan de 64e Duitse Infanterie Divisie onder Eberding. Deze kwijt zich bijzonder goed van zijn taak. Bijna twee maanden verbitterde gevechten in West-Zeeuws-Vlaanderen en de gemeenten ten noorden van het Leopoldkanaal zijn er het gevolg van. De Canadese militaire geschiedschrijvers noemen later de 64e Duitse Infanterie Divisie als "de beste en hardste waartegen de Canadezen ooit hebben moeten vechten in de Tweede Wereldoorlog".

Maar op 1 november 1944 is het einde van de strijd in zicht. De staf van de divisie had zich teruggetrokken in de versterkte plaats "Binnenhof" te Knokke. Eberding werd er gevangen genomen na een eerder symbolische weerstand.

Het DKW noteert hem eerst als "vermisst" en verklaart ten slotte op 20 november 1944 de 64e Infanterie Divisie ambtelijk als "aufgelöst". Eberding verdwijnt uit de circulatie, men weet niets meer van zijn lot. Hij is echter krijsgevangen genomen, wordt grondig ondervraagd door verschillende geallieerde instanties, o.m. over enkele oorlogsmisdaden, die echter niet weerhouden worden. Hij blijft in gevangenschap tot 16 juni 1947. Hij vestigt zich een tijdlang in Solingen, waar zijn schoonbroer - de broer van zijn vrouw - protestantse dominee is.

De nieuwe bondsregering kent hem het "Deutsche Kreuz in Gold" toe in 1957.

Later vestigt hij zich in Erlangen, eerst dje bij Nürnberg.

Hij heeft er een appartement in een stichting waar meerdere bejaarde en gepensioneerde legeraanvoerders hun verder leven slijten. (1971).

Het is mij niet bekend of Eberding thans nog in leven is. In 1971 schreef hij mij in een eerder vriendelijk briefje dat zijn gezondheidstoestand niet te best was, maar dat hij wel bereid was om mij te ontvangen en te antwoorden op een tiental vragen die ik hem voordien schriftelijk had gesteld. Dit onderhoud kon toen echter niet doorgaan.

Over het fysiek uiterlijk van Eberding in 1944 zijn we ingelicht door een paar foto's na zijn gevangenneming. Een foto toont hem namelijk in een jeep, gezeten naast een Canadees chauffeur. De foto is genomen in de Hazegrasstraat, dicht bij de kaashoeve. Ook in twee documentaire oorlogsfilms van Canada komt hij voor. Hierin komt Eberding eer als klein van gestalte en mager voor. Toch straalt zijn gezicht energie en wilskracht uit.

Keren we terug naar de film van Constant De Vrae. Dit is een amateursfilm en wat de figuranten betreft, zouden we er willen bijvoegen "gelijkenis met bestaande personen is louter toevallig".

K. Aernoudts

****

Vergeet niet:
*****

*
*
*
*****
*
*

zondag 18 mei om 14 u.:
vertrek van het Oosthoekplein
voor een geleide fietstocht:
"KEN UW STREEK".
G. Adriaenssens staat borg
voor de aangepaste commentaar!